

**VARBERGS
KOMMUN**

En annan Art
Textversion
2021-06-09

1 (16)

En annan ART! #4 Vaffö då då? Kulturens många värden

Sofie – Genom konst och kultur kan man lära känna hela världen och det är väldigt viktigt för att skapa ett öppet samhälle, ett inkluderande samhälle. Att vara öppen för att människor är olika, jag tror att kulturen har ett stort värde här.

[Introjingle]

Cecilia – Hej och välkomna till kulturpodden *En annan ART* som produceras och ges ut av kultur- och biblioteksavdelningen, kultur- och fritidsförvaltningen i Varbergs kommun. Jag heter Cecilia Jonasson och är konstkoordinator i vanliga fall men också en del av poddteamet. Idag ska vi få träffa Christofer Bergenblock, kommunalråd och Centerpartist och Sofie Brinkmo som är enhetschef på *Kultur* här på kultur- och fritidsförvaltningen. Varmt välkomna Christofer och Sofie!

Sofie och Christofer – Tackar!

Cecilia – Vi ska bland annat tala om kulturen och konstens roll i olika samhällsprocesser idag och vi ska också gå in på de politiska målområdena i Varbergs kommun och hur kulturfrågorna griper in där. Sedan har vi också punkten: Barns rätt till kultur och vad det innebär att barnkonventionen har blivit svensk lag. Vi vill såklart börja med att ni får presentera er själva och vi har börjat etablera en vana här i podden, att ställa en lite märklig och väldigt öppen fråga som lyder: vilken art-människa är du? Med anspelning på poddens namn förstås. Christofer, du får gärna börja med att svara på den frågan! Vilken art människa är du?

Christofer – Tack så mycket för att jag fick vara med här! Den här frågan, om vilken art jag tillhör som jag antar syftar på konstnärsarter och inte andra arter. Jag har ett stort intresse för konst men jag skulle nog identifiera mig själv som en bokmänniska. Jag är uppvuxen med mycket litteratur, jag har läst mycket sedan jag var barn och när jag var ung, jag jobbar – när jag inte jobbar som kommunalråd som jag varit de senaste två åren – som lärare och undervisar bland annat i svenska. Just litteraturen och läsandet har varit det primära och viktigaste i den undervisningen har jag tyckt. Litteratur, det ligger mig väldigt nära!

Cecilia – En litteraturmänniska, tack! Den andra frågan som jag skulle vilja att du svarar på är: vad är ett kommunalråd?

Christofer – Det är en mycket värre fråga att svara på! [Skratt] Ett kommunalråd arbetar med

övergripande politiska frågor i kommunen. Vi är tre stycken kommunalråd, det är jag, Ann-Charlotte Stenkil och Jana Nilsson som sitter som kommunalråd och vi arbetar mycket med övergripande, strategiska frågor i kommunen, jobbar också mycket med kontakt, med företag, med invånare, för mycket dialog kring vad som händer och sker i kommunen och försöker hålla ett långsiktigt perspektiv och planerande. Sedan utförs de allra mesta verksamheten i kommunen av de facknämnder vi har, som socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden eller förskola- och grundskolenämnden. Men vi håller på med det på ett övergripande plan.

Cecilia – Tack, jag tänker att det är bra att vi tar upp den frågan. Sofie, du är ju min närmsta chef och jag vet att du kommer från barnkulturhållet bland annat. Men du får också jättegärna börja med att svara på och tolka frågan: vilken art-människa är du?

Sofie – Jag kan inte riktigt vara så specifik som Christofer var. Jag skulle nog säga att jag är av en estetisk art och inkorporerar lite allt möjligt i det, men det är viktigt att det är vackert och det är viktigt med en upplevelse, känslor är viktigt. En estetisk art.

Cecilia – Spännande! Vill du berätta lite om hur du hamnade här som enhetschef?

Sofie – Det kan jag göra, det är en lång historia! Jag har tidigare jobbat inom konst och framförallt förmedling av konst, jag jobbade tidigare i Göteborg. Det är snart tio år sedan men jag fick ett jobb här i Varberg inom barnkulturfältet som jag gled in på och som låg nära det som jag gjort innan. Jag jobbade med barnkulturen i ganska många år och för ca tre år sedan fick jag jobbet som chef för kulturenheten. Jag trivs jättebra, det är jätteroligt, man får göra sådana här roliga saker till exempel!

Cecilia – Vi har stora områden som vi tänkt prata om idag och det första ämnesområdet som vi har satt är kulturens värde och roll i samhället. Det är ju en jättestor fråga men jag tänkte fråga om ni skulle vilja dela med er av någon personlig berättelse om vilken roll kulturen spelat i era liv, så får vi en gemensam idé om vad vi pratar om. Nu har ju du redan pratat om ditt intresse för litteraturen, Christofer men har du kanske funderat lite i förväg på vad det skulle kunna vara för erfarenhet?

Christofer – Jag tänkte på en erfarenhet som är kopplad till litteraturen. En av de böcker som jag läste på högstadiet – och inte en av de jag valt själv utan en av de som jag blev tilldelad i skolan – var *Rid i natt* av Vilhelm Moberg. En klassisk bok och det som jag upptäckte vid det tillfället var det här med dubbla budskap i litteraturen. På ytan kan man tycka att det är en slags äventyrsbok i en forntida miljö med en människa som slåss för sina rättigheter mot överheten. Den går att läsa på det sättet, precis som nästan all litteratur går att läsa, den går att läsa endimensionellt men i den boken

finns också en djup kritik mot nazityskland och tredje riket och det var det som också gjorde att boken förbjöds i tredje riket. Just den här dubbelheten i litteraturen hade jag inte riktigt greppat innan jag läste den boken och det var något jag tog med mig som en viktig upplevelse och något som utvecklade litteraturintresset och synen på litteratur och vad man kan ha den till.

Cecilia – Så man kan säga att litteratur, kanske konst och kultur i allmänheten har möjligheten att öppna upp och tala om aspekter av samhället och hur det är att vara människa som kanske inte går att säga något direkt om. Det är ju verkligen en viktig roll, tänker jag. Sofie, vad har du för tankar? Har du någon berättelse om något specifikt tillfälle?

Sofie – Ja, den ligger nära det jag berättade om förut om upplevelsen som väldigt stark. Det är när jag är runt 15–16 år och är engagerad i vad som då var Riksteaterns ungdomsarrangörsförening. Vi är utanför Stockholm och har en festival tillsammans där vi också fick möjlighet att arrangera och skapa från A till Ö. Jag minns att det är utomhus, det är mörkt, det är eldshow med dansare och det är ganska många människor involverade i detta. Och jag minns att jag får sådana rysningar i hela kroppen för det här är så fantastiskt bra, det är människor som är så otroligt skickliga på det de gör. Jag gissar att det ligger rätt många timmars övning bakom och det här med att slås av en annan människas väldigt stora engagemang för någonting, det blev så stark för mig och det var så häftigt. Jag minns att jag kände att jag ville fortsätta med det här och jag vill se till att fler får en sådan wow-känsla som jag hade då. Det har nog påverkat mig ganska mycket, vilka val jag har gjort senare.

Cecilia – Det förstår jag! Då har vi å ena sida *upplevelsen* – som du var inne på tidigare när du svarade på frågan om vilken art-människa du är – och sedan har vi den politiska sidan som du beskriver med Vilhelm Mobergs bok och dimensionerna i den. Det kan ibland vara så att kultur framstår som ett avgränsat område, avskilt från samhället i övrigt men skulle vi kunna tala om kultur som en del av samhällsprocesserna? Här i Varberg byggs det mycket och vi är en stad i utveckling, vi kanske kan spåna lite utifrån det. Vad har konsten och kulturen för potentiell roll i det här? Jag vänder mig till dig Christofer.

Christofer – Jag tror att konsten och kulturen har en viktig roll i all form av stadsbyggnad och stadsutveckling. Även om man skulle planera helt utan konstnärlig gestaltning och kulturella inslag så skulle det ändå byggas in för att det kommer från människorna själva. När man började bygga upp funkisbostadsområden i Tyskland så gjorde man dem väldigt strama och tanken var att de skulle vara strama även när folk flyttade in men så blev det inte. Man plussade på med blomsterlådor och konstnärliga uttryck för att man vill få liv och rörelse. Det kommer från människorna själva. Men så jobbar vi inte i Varberg, vi väntar inte och ser om det blir något utan det klart vi jobbar med att kulturen ska vara en integrerad del i samhället när vi bygger upp nya

stadsdelar eller när vi omformar staden så som den är.

Cecilia – Det kan vi gärna prata lite mer om sedan men jag tänker att Sofie ska få svara på den frågan också.

Sofie – Jag håller helt och hållet med dig Christofer, det kommer från människorna själva. Jag tror verkligen vi har ett behov av det sköna, vackra men sedan kan det vara olika vad man tycker är skönt och vackert såklart. Det är få städer som idag byggs enbart utifrån funktion, i arkitekturen, i planering av parker och så vidare så finns alltid den aspekten med och det skulle vara konstigt att tänka sig något annat. Jag tror också att man ibland kanske inte tänker på det som konst eller kultur men att det egentligen är just det det är. Det är något utseende på de här byggnaderna som vi vill åt eller en känsla i det här området som vi vill förstärka och vi vill starta någon form av tankeprocess hos de som ska bo där. Så börjar man fundera på det så finns det på något sätt överallt.

[Jingle]

Cecilia – Tror ni att det är så att folk idag kopplar begreppet konst till det sköna och vackra i första hand eller finns det andra associationer till just konsten?

Christofer – Det är nog väldigt olika, för många står konsten för just det sköna och vackra och så vänder man sig mot konst i de offentliga miljöerna som ser ut på ett annat vis, som är provocerande. Men det är å andra sidan det som andra människor frågar efter, konst som ifrågasätter, provocerar, väcker tankar, väcker irritation och frustration. Konsten ser nog olika ut för olika människor och det måste finnas utrymme för båda de här delarna och många fler aspekter också.

Cecilia – Den aspekten av konst som handlar om det potentiellt provocativa, vad tycker du om den Sofie?

Sofie – Jag tänker att det är provocerande för vissa människor och vissa människor inte och att det bygger väldigt mycket på vad man har i sin ryggsäck sedan tidigare. Om man har upplevt och sett många olika sorters konst till exempel, då är det kanske inte lika förvånande om man möter något som är lite annorlunda. Men om man bara har en bild av att konst bara ser ut som Bruno Liljefors-målningar, kanske dåligt exempel men att man att man har en förutfattad mening om att "såhär ska konst se ut" då är det ganska mycket som skulle kunna vara provocerande för att det inte liknar det som man jämför med. Så det känns viktigt i det långsiktiga, att den konsten som vi omger människor med måste få lov att vara olika, tänker jag.

Cecilia – Jag blir nyfiken på hur ni pratar, ni politiker om de här frågorna om konstens frihet om kopplingen till demokrati och yttrandefrihet. Pratas det någonsin om det bland politikerna i Varberg?

Christofer – Jodå, det klart det pratas om det. Vår ingång generellt sett – från politiken – är att vi står för resurser, vi vill ha kultur, vi vill ha konst i våra offentliga miljöer. Vi försöker hålla oss borta från utformningen och precis vad det ska vara. Sedan har vi en formell beslutsgång som jag vet kultur- och fritidsnämnden jobbar med där det är nämnden som i slutändan fattar besluten. Men då är det på inrådan av ett konstnärligt råd som tar fram förslagen och hittills vet jag inte om man någonsin fattat ett annat beslut än vad de konstnärliga råden har sagt när kommunen investerar pengar i konst. Jag tror det är rätt viktigt att politiken håller sig borta från det området och att välja ut konst utan det ska göras på ett annat sätt. I fråga min del av politiken så är det väldigt viktigt med – som du var inne på – demokratiaspekten. Det handlar om människans rätt att uttrycka sig och konst är ju en viktig inlaga i den demokratiska debatten och i det offentliga samtalet, ofta en essens av pågående diskussion och pågående debatt. Men man ska inte sticka under stolen med att där finns olika ingångar hos olika politiska partier. Vi har ju också partier i Sveriges riksdag, i kommunfullmäktige Varberg som vill gå in och aktivt styra konsten så att den bara ska vara – i deras ögon – skön och vacker och aldrig vara provocerande och ifrågasättande. Det är, som jag ser det, ett helt galet sätt att se på konsten, vad konsten är för någonting och vad konsten är till för.

Cecilia – I Varbergs vision 2025 säger vi att vi är västkustens kreativa mittpunkt som också signalerar, tänker jag, att det finns en ganska bred enighet i Varberg om att det är viktigt med kreativitet. Då tänker jag på kultur och konst som skapar utrymme för att tänka nytt och att göra annorlunda för det är ju det kreativitet handlar om bland annat. Vi skulle kunna gå över till att prata lite mer konkret om de politiska målområden som vi har här i Varbergs kommun för perioden 2020–2023. Där finns fyra områden benämnda, kommunens politiska målområden är; ett samhälle för alla, hela kommunen lever och utvecklas, livskraftigt näringsliv samt en organisation som utmärks av utveckling och förnyelse. Det är väldigt övergripande. Christofer, hur skulle du säga att kulturfrågorna hänger ihop med de här politiska målområdena?

Christofer – Det gör de på flera sätt. Om vi börjar på det du var inne på med Varbergs vision om att vara västkustens kreativa mittpunkt så är det klart att skapa platser för möten, för kreativitet, nya tankar och dra hit företag som finns inom de kulturella och kreativa näringarna är en del av detta. Och däri ligger målet om näringslivet, vi vill få verksamheter att komma till Varberg, vårt campus nere vid hamnen är en dragkraft till det här. Vi har vårt fantastiska kulturhus Komediantevenen men vi har också, om vi går över på ett av de andra målen som handlar om att hela kommunen ska leva och utvecklas, kulturella mötesplatser runtom i hela kommunen med våra bibliotek. Dessutom är nästan

alla bibliotek omgjorda till meröppna bibliotek vilket betyder att de blir ytor att vistas i långt efter stängningsdags i hela kommunen. Sedan har vi ett jätteunikt projekt i varberg där vi lägger en miljon bara på konst på landsbygden. Annars är de flesta konstpengar kopplade till byggprojekt av olika slag, förskolor, skolor, äldreboenden och liknande, det följer det sätt som de flesta kommuner jobbar på. Men vi såg att mycket av byggnationen i kommunen sker just kopplat till stadsområdet vilket gör att det blir mindre av konstnärlig gestaltning ute på landsbygden. Så för några år sedan beslutades det att lägga en miljon varje år på konst bara ute på Varbergs landsbygd och det vet jag inte någon annan kommun i Sverige som håller på med på det viset. Nu är vi väl inne på fjärde året med den satsningen och det finns inget slutdatum heller, sedan är det en budgetprocess varje år, men hittills har vi tänkt köra vidare på den linjen. Det tredje målet som du nämnde med ett samhälle för alla, det handlar ju också om att konsten och kulturen ska vara tillgänglig för alla, att vi har en kulturskola som man kan vända sig till men att vi har kultur integrerad i undervisningen också, det är ju verkligen den platsen där vi når ut till alla. Att vi stödjer föreningslivet, att vi stödjer studieförbunden som står för en jättestor del av kulturskoleverksamhet i kommunen kan man säga. Att vi stödjer mötesplatser och lokaler som bygdegårdar runt om i kommunen eller hamnmagasinet och konstverkstaden vi har där och så vidare. Det ska finnas utrymme överallt att möta kultur och för alla.

Cecilia – Du tackte ju in på ett helt fantastiskt vis hur vi arbetar från kommunens sida med kultur och konst! Sofie, sitter du och tänker på något mer angående detta?

Sofie – Som ett tillägg kan man tänka på det livslånga lärandet, vi är en del av människors vardag från att de föds till att de lämnar livet. Med våra verksamheter så når vi ut från bebisåldern och hela vägen, det är ganska fantastiskt att kunna få vara med om det. Att ge möjligheter, precis som Christofer säger, det är inte bara det vi själva gör utan också att stötta föreningslivet som gör ett jättejobb – vi har ett starkt föreningsliv i Varberg på kultursidan. Det är en förutsättning för att täcka hela livsresan av kultur, att man har de andra aktörerna som jobbar med detta också.

Christofer – Och just det som du är inne på, att starta i tidig ålder startade en fantastisk sak som kom till när Komedianten byggdes och konstverkstaden öppnade med bebisverkstad. Då täcker man hela konstverkstaden i papper och låter bebisarna klättra omkring med handfärger och skapa konst på det viset.

Sofie – Det var så fantastisk! Det tog nästan tre dagar att förbereda för den här stunden, att klä in hela konstverkstaden i vitt papper, att tejpa överallt och att tänka på barnsäkerheten – tejpa över alla uttag. Och sedan blanda de här ätbara färgerna, det kommer jag ihåg. Det luktade speciellt där inne ett par dagar efteråt men det var jätteroligt och framförallt så märkte man hur viktigt det är att

börja i tidig ålder. För flera av de här föräldrarna hade aldrig varit hos oss tidigare, de visste knappt att vi hade ett kulturhus och de hade kanske bott i Varberg i många, många år.

Cecilia – Det kan vi ju nämna för de av våra lyssnare som inte vet det, att konstverkstaden ligger här i kulturhuset Komedianten på andra våning. Man går in i Varbergs konsthall och där inne finns då – förutom workshops för bebisar, bebismåleri – öppen ateljé där vem som helst kan komma och lära sig olika konstnärliga tekniker. Brukar vara på torsdagar, vi får hoppas att vi öppnar upp för det snart igen. Ni har ju båda två varit inblandade i lite olika ungdoms-kulturarrangemang och olika projekt, skulle vi kunna prata om något av det? Berätta lite för våra lyssnare om något konkret? *Centralen* som nu blivit *Idécentralen* vet jag är ett sådant exempel, vill ni berätta lite om det?

Sofie – Precis, där har vi nu öppnat upp möjligheten för att flera verksamheter ska kunna samsas i det huset.

Cecilia – Vilket hus?

Sofie – Rosenfredsskolan som ligger i centrala Varberg. Där är nu en mötesplats för ungdomar men det är också en mötesplats för *Aktiv senior* och sedan finns det fortfarande samma möjligheter för unga att boka lokaler och göra olika arrangemang, det finns fortfarande kvar. Men nu ligger ett större fokus på ungdomarnas egna projekt och att man kan söka det här stödet via *Idécentralen* för att genomföra sina drömmar.

Christofer – I Rosenfred ligger också hela den kommunala kulturskolan, förutom att de emellanåt befinner sig ute i våra serviceorter på våra skolor där.

Sofie – Så är det! Och även PS Gymnasieskola har en del lektioner i samma hus. Så det är ett myller av massa olika saker.

Cecilia – Det påbörjades ju också en del arbetet i samband med – jag vet att Varbergs kommun arbetade en del med barnens rätt till kultur innan det blev en lag, barnkonventionen. Och där var ni båda inblandade, Sofie vill du berätta lite om det?

Sofie – Det har säkert gjorts satsningar innan också men det som vi på vår avdelning började med 2015, vill jag minnas att det var, var att i ett första läge internutbilda oss själva om barnkonventionen och barns rätt till kultur. Men vi tog också bort avgiften, för det som vi tidigare tagit betalt för, exempelvis att gå på teater med sin familj kostade pengar, inte jättemycket pengar men om man ville gå på teater med hela sin familj som kanske inte hade råd så var det kanske lätt

att välja bort det. Jag vill minnas att det var 2015, de kanske du minns Christofer men vi tog bort avgiften för just kulturarrangemang för barn och ungdomar som vi själva ordnade och det kändes som en ganska stor grej, det var vi nog en av de första, i alla fall i Halland som tog bort. Och detta påverkade faktiskt, man såg att det vara några nya ansikten som kom på våra teaterföreläsningar och det kändes som att de öppnade upp för fler. Sedan fortsatte vi att utbilda oss själva men också att utbilda andra. Vi hade Åsa Ekman här 2015 första gången, hon är barnrättsexpert eller barnrättskonsult och hon jobbar med att hjälpa kommuner med att bli lite vassare med arbetet kring barnkonventionen. Hon utbildade hela vår förvaltning men också andra inom kommunen som ville delta, vi öppnade upp och bjöd in organisationer som kände att detta var viktigt. Det var ganska många som gick den utbildningen.

Cecilia – Varför är det viktigt, varför ska barn ha rätt till kultur just?

Sofie – Jag tänker att om vi vuxna inte ser till att de får ta del av kulturen så tror jag att det är något svårare och att det är något högre tröskel till att de ska ta del av kultur när de är vuxna. Har de inte varit en självklar del när man var liten eller man inte fått ta del av kultur genom skolan, om man inte vet vad man missar eller man inte har fått se vad det skulle kunna vara så är ju frågan om vi kan förvänta oss teaterbesökare när de är 25–30 år. Jag tror att det är viktigt när man tänker på det livslånga.

Christofer – Det är också ett sätt att få barn att hitta sitt eget sätt att uttrycka sig, det kan finnas flera olika sätt. Jag tror att skolan är jätteviktig och central i att få barn att upptäcka kulturen. Vi har ett mål i kommunen om att barn i skolan ska ha en kulturupplevelse per år, det låter galet att man bara ska ha en kulturupplevelse men det kan vara ett teaterbesök, ett biobesök eller ett besök i konsthallen eller något liknande. Men det finns många olika delar, vi har varit inne på att litteraturen är en del av kulturen och det handlar inte bara om att lära sig läsa, skriva och stava själv utan litteraturen är också en kulturell uttrycksform. Att jobba med färg och form, konst, musik eller teater är andra sätt att uttrycka sig, det handlar om att hitta sätt att uttrycka sig utan det vanliga strukturerade ordinarie sätten, tala fint eller skriva vackert... Det tror jag är jättecentralt för barn. Skolan är en ingång, men vi måste ha de här möjligheterna runtom via Komedianten, kulturskolan, föreningsliv och studieförbund.

Cecilia – Jag vill minnas att det står något om just att få tillgång till olika sätt att uttrycka sig stärker barns självkänsla. Man upptäcker vad man kan göra och hittar in till sin egen varelse och sitt eget uttryck som du säger Christofer.

Christofer – Sedan stärker det också människors sätt att tänka kreativt, att bli kreativa. Så om man

bara skulle tala om kultur som ett sätt att stärka den ekonomiska tillväxten i Sverige kunde man göra det, ska vi ha nytänkande företag som står sig i den globala konkurrensen så måste vi också ha människor som har en kulturell bildning och som har kommit närmare sina egna inre drivkrafter och känslor och som kan använda detta när man kommit ut i arbetslivet.

Sofie – Jag tänker också att det är ett sätt att lära sig om sig själv och om omvärlden, att ens bild om andra människor blir så mycket större genom konst och kultur. Det kanske är så att de tankarna skulle man kanske inte ha tänkt annars eller de bilderna skulle man kanske inte ha fått om man inte hade fått uppleva de här sakerna. För i det vardagliga livet så sker saker och då är man i sin egen lilla bubbla och umgås med de man bor med, går i skolan med och så vidare. Men genom konst och kultur så kan man lära känna hela världen på något sätt och det är väldigt viktigt för att skapa ett öppet samhälle, att bli ett inkluderande samhälle, att vara mottaglig för att människor är olika. Jag tror att kulturen har ett jättestort värde i detta.

Christofer – Den delen vill jag gärna understryka också, det är ett av de målen som jag som lärare har när jag låter mina elever läsa litteratur från olika platser i världen, från olika författare, olika kön på författarna naturligtvis. En utgångspunkt är att ju fler människooden du har tagit del av och läst om och satt dig in i desto svårare blir det att förhålla sig fördomsfullt och polariserad mot de människor som kommer nya till Sverige eller de som tillhör andra kulturer. Så det är också en jätteviktig del i hela det kulturella livet.

[Jingle]

Cecilia – Jag tänker på kultur i en annan bemärkelse, om man inte ska tänka på uttrycksformer och konstarter utan man tänker på samhälle, sociala relationer. Då blir jag nyfiken på vad ni har för bild av den typen av kultur i Varberg? Vad är det här för stad, vad är det för aura runt Varberg?

Sofie – Jag har så svårt att svara på det, jag är ju inte varbergare. Även om jag jobbat här i 10 år så har jag på något sätt kommit utifrån. Vilken rätt har jag att säga vad Varberg är? Men det jag har sett hittills, min upplevelse av Varberg som samhälle är att det kanske är lite tudelat. Det är både det här öppna samhället med plats för många olika typer av människor, ett välkomnande samhället där innovation, kreativitet, konst, kultur tar mycket plats. Det finns också drag av ett traditionellt sätt att se på saker, en känsla av att vilja bevara det historiska och det som är Varbergs aura. Jag tänker att de här två lägren finns och så är det ju i alla städer, att det finns de här dubbla tankarna.

Cecilia – Och de kanske är lika viktiga och kan samspela, man kanske inte behöver se det som en polaritet.

Sofie – Nej jag tror att den ena sidan kräver den andra, det behöver finnas rum för båda dessa drag.

Cecilia – Nu har vi pratat om konst och kultur som att det har med förnyelse, utveckling, nyskapande och förändring att göra men det finns ju den sidan som handla om just bevarandet också. Jag jobbar med konstsamlingen, där sitter vi på vår konsthistoria också.

Christofer – Och det är ju inte fel att det finns den sidan också utan precis som Sofie säger så tror jag att det ser likadant ut överallt i Sverige. Det klart man vill bevara kulturbyggnader, miljöer, stadsområden, det som man upplever är genuint för den staden. Det kan vara andra människor men det kan vara samma människor som ser att vi också behöver utvecklas, tänka nytt, förnyas, välkomna nya människor. Tankekurpan som jag kan märka att en del gör i vårt samhälle är just det att man tror att det finns en enhetlig svensk kultur eller en enhetlig Varbergskultur eller en enhetlig halländsk kultur med det gör det inte. Det finns massor av olika uttryck, idéer och tankar om vad som är typiskt Varberg och det måste finnas.

Cecilia – Innan vi släpper temat barns rätt till kultur så skulle det vara roligt att få höra lite om vad det innebär att barnkonventionen har blivit lag. Det påverkar ju många andra aspekter av vår verksamhet i kommunen, vill någon av er kommentera det?

Christofer – I och med att den blivit lag så får den en annan status i alla delar av kommunen. Nu talar vi mycket om kultur men det har en påverkan i socialnämnden, i förskola- och grundskolenämnden, i arbetsmarknadsnämnden och en massa verksamheter. Det påverkar förskolan, skola, gymnasium. Men det påverkas också samhällsplaneringen, vi sitter just nu och ska börja arbetet med en ny översiktsplan i kommunen och där är en av sakerna vi konstaterar att i och med att barnkonventionen har blivit lag så har barnfrågorna fått en ny status. I den gamla översiktsplanen från cirka tio år sedan så tror jag inte att man hade så mycket samråd med barn eller plockade in deras synpunkter. Nu kommer vi behöva göra det på ett annat sätt och sådana dialogforum har utvecklats väldigt mycket de här senaste tio åren. Men nu tänker jag att vi får ta det ytterligare ett steg med en nya översiktsplan.

Sofie – Du räknade upp några nämnder där barnkonventionen faktiskt påverkar och jag tänker att det egentligen påverkar allt. I alla beslut som tas ska man egentligen fundera på vad är barnperspektivet, vad är barns bästa i det här beslutet? I vissa sammanhang är det ganska enkelt att tänka "här är en direkt påverkan på barn, nu ska vi bygga den här förskolan eller nu ska vi göra den här satsningen som direkt är kopplat till barn och vad tänker barn och unga att satsningen ska innehålla?". Och så har man en dialog med dem och så är det jättebra. Men jag skulle på något sätt

vilja att man hade det som standard i alla beslut, att man också funderar på barn om tio år, hur påverkas de av det beslutet vi fattar nu? Eller om 20 år? Eller 30? Det kommer alltid finnas barn i samhället som behöver extra stöttning från vuxna som ser till deras rättigheter eller kräver dessa, att det blir det bästa valet för dem. Och det är mycket svårare att fundera ett extra varv på detta.

Cecilia – Det finns en parallell process som har med jämställdhet att göra och som jag vet vet att du Christofer varit engagerad i. En liknande typ av fråga som också behöver finnas med och som vi arbetar aktivt med i Varberg, att ställa liknande frågor ur ett jämställdhetsperspektivet. Och apropå det så fick jag precis innan vi gick in i det här samtalet höra att du nyligen har blivit utnämnd och fått en utmärkelse som *Årets centerkvinna*?

Christofer – Ja och jag hör att du tvekar lite men så är det!

[Skratt]

Christofer – Centerkvinnorna i Halland som är en organisation inom Centerpartier brukar varje år sedan 2005 utnämna någon till *Årets centerkvinna*. Och i år blev det en man och det blev jag som blev den här centerkvinnan. Först och främst blev jag väldigt glad, det var väldigt hedrande och kriteriet är helt enkelt att man driver på jämställdhetsfrågor och driver aktivt på de frågorna. Men det som sedan hände, det var för en vecka sedan som jag fick den här utmärkelsen, det var att det blev en jättenyhet runtom i hela Sverige. Då får man tänka på att de 16 pristagare som varit innan mig, när de varit en kvinna som blivit årets centerkvinna så har det knappt ens blivit en notis i Hallands Nyheter. Och när man väljer en man till årets centerkvinna så blir det i stort sett genomslag i hela den svenska pressen, det har refererats, det var uppe i P1, i Fredagskväll och det var uppe i P4 Riks i söndagsmorse och jag var med i en musikkanal som heter Star F5 och blev intervjuad om det hela. Och egentligen bara utifrån att utmärkelsen heter något med *kvinna* och hur kan då en man få den utmärkelsen? Då kan man tänka sig att år 2021 så kanske man borde vara lite längre i jämställdhetsarbetet. Sedan har det här väckt en massa diskussioner på sociala medier, jag kan konstatera att väldigt många av de som tycker att det här är konstigt och har negativa åsikter är också de som fortfarande har svårt att kalla en man för *sjuksköterska* trots att det har varit begreppet för *sjuksköterska* sedan 70-talet. Så man kan se en tendens där, men visst är det märkligt att man fortfarande 2021 mest vill diskutera ytan, det vill säga vad det var för namn på den här utmärkelsen. *Centerkvinna* och så går det till en man, istället för att diskutera innehåller – vad var det som låg bakom och vad är det vi behöver göra för att nå ett mer jämställt samhälle?

Cecilia – Har du inte fått möjligheten att prata om det nu när du har fått den här utmärkelsen?

Christofer – Jo jag har naturligtvis passat på att prata om detta nu när jag har fått lite utrymme. Men jag konstaterar att flashen på nyheterna är att det var en man som fick priset som *Årets centerkvinna*.

Cecilia – Det är ju ditt arbete som centerpartist och kommunalråd som ligger till grund för utmärkelsen, antar jag?

Christofer – Det är en av de saker som jag bejakar och när jag var ordförande i Kultur- och fritidsnämnden så jobbade vi väldigt målmedvetet kring jämställdhetsfrågorna och vi började arbeta med jämställdhetsbedömningar i alla beslut vi fattade och gick till botten med hur föreningsbidrag fördelas och hur investeringarna ser ut och vi genomförde rätt mycket förändringar. Även attitydförändringar, det handlar inte alltid bara om pengar. Vi hade ungdomsgårdar 2011 där fördelningen mellan pojkar och flickor var 90% pojkar och 10% flickor och att bryta de mönstren handlade inte om att stoppa in en massa pengar utan det handlade om att ändra värderingar, attityder och arbetsmetoder i första hand. När jag slutade som ordförande i nämnden 2018 så låg alla våra ungdomsgårdar i spannet 40–60, fortfarande med en liten övervikt mot pojkar men ändå inom det man kallar jämställdhetsspannet. Man måste arbeta på väldigt många olika sätt samtidigt. Som kommunalråd sitter jag också som ordförande i personalutskottet i kommunen och där har vi precis tagit fram en jämställdhetsstrategi för jämställda arbetsplatser. Där tittar vi på hur vi kan arbeta med jämställdhetsintegrering och se till att kvinnor och män har lika förutsättningar och lika möjlighet till utveckling. lika möjlighet till chefskap i kommunen och att det inte förekommer diskriminering, sexuella trakasserier eller ovälkomna närmanden eller liknande.

Cecilia – Sofie, vill du berätta hur vi arbetar här med de här frågorna kring jämställdhet?

Sofie – Det är precis som Christofer beskriver många år sedan vi påbörjade arbetet med jämställdhet och det verkar fortfarande, det är ju inte så att vi helt och hållet lagt ner det utan det har en stor påverkan på vår verksamhet. Men idag kan vi tycka att det är självklart, det är mycket mer självklart idag. Vi tittar på hur vi framåt kan göra rätt och det har exempelvis historiskt sett varit en övervikt av manliga konstnärer i vår konstsamling men hur kan vi tänka framåt och göra rätt framåt? Vi väljer vilka vi sätter på scen för någonstans måste vi komma ihåg att det inte bara ska vara jämställt utan att representation är jätteviktigt. Vi jobbar med offentliga medel, det är skattebetalarna som har sett till att vi kan göra det vi gör och då måste det vara så att vi har en tanke kring vilka som får lova att synas. Om vi har en scen, vilka kan vi placera där och hur kan vi göra så att det blir så brett som möjligt? För de som sitter i publiken måste någon gång få se sig själva och då handlar det inte bara om män och kvinnor utan då finns det många andra aspekter som också känns jätteviktiga. Och dessa kan vi nu jobba ännu mer aktivt med för att jämställdheten är så

självklar för oss just nu, så vi kan skifta fokus litegrann. Jag vill tänka att det är så vi jobbar.

Cecilia – Jag jobbar ju här och jag tycker att du gör det!

[Skratt]

Cecilia – Men det är och förblir viktigt att påminna sig om de perspektiven och nu när har vi haft möjlighet att arbeta lite lugnare eller på ett annorlunda sätt under coronapandemin har det funnits mer utrymme för reflektion. Jag tror att vi alla bär med oss några blinda fläckar när det kommer till de här frågorna, så det är jätteviktigt att återkomma till detta.

Christofer – Det blir lätt att man bara pratar om om att flickor eller kvinnor ska komma in i olika verksamheter och ta för sig men det finns också ett antal domäner där pojkar och män behöver komma in på ett annat sätt än de gör idag. Kulturskolan är en sådan domän där det fortfarande är en snedvriden fördelning till förmån för flickor och det gör att det inte är tillräckligt många pojkar som tar del av den formen av kulturell verksamhet. Vi har också tidigare sett på biblioteken att det är mammor och flickor som dominerar utlånen men att det är en del pojkar och män i de öppna verksamheterna.

[Jingle]

Cecilia – Vi har en liten stund kvar att prata och då sitter jag och funderar på om vi skulle kunna spåna lite högt kring hur en kommun kan arbeta för att ge plats för vad de i den ideella sektorn ibland kallar för *mjuka värden*? Vi arbetar i en tid och i en verksamhet som ofta arbetar utifrån mätbara mål och vi vill kunna följa upp våra verksamheter, kunna räkna på det och det är ett stort ekonomiskt fokus. Skulle ni vilja prata lite om det, om hur man kan arbeta för att skapa plats och värna om den typen av värden som kulturen ofta omfattas av och som kanske inte går att mäta? Det är en svår fråga.

Sofie – Det är en stor fråga! Många mindre frågor i en fråga på något sätt. Något som jag ofta bär med mig är att fundera över *varför*. Att ställa sig frågan varför, man kan tänka lite som rumpnissarna i Ronja Rövardotter, “varfördåda?”. För att mäta någonting och specifikt att mäta någonting utifrån något statistiskt, antal personer som var på detta, varför är det viktigt? Finns det något annat sätt att tänka kring värdet än att mäta just statistiken, vad säger statistiken egentligen och vad säger den inte? Vad är det vi *inte* får fram när vi mäter detta? Vi ska såklart lämna in uppgifter till flera olika instanser, det får man också tänka på, det är ju exempelvis inte bara vår nämnd som vi ska lämna in uppgifter till utan biblioteket ska lämna till – om det kan vara –

biblioteksrådet, det får man väl kolla upp men jag vet att man också lämnar in uppgifter till kulturrådet exempelvis. Det finns fler som mäter detta med statistik, antal som går in i en konsthall och så vidare. Men för vår egen del så tror jag att det är viktigt att fundera på varför det här är viktigt, det är ett nummer men det är också något annat. Det var inget bra svar på din fråga, ett jätteflummigt svar...

Cecilia – Nej men det är ju svårt! Jag tänker på våra lyssnare, just nu lyssnar de på en kommunal podd och bara det...

Sofie – Heja er lyssnare som tagit er ända hit!

[Skratt]

Cecilia – Man kanske är intresserad och kanske frustrerad över hur det fungerar, många som möter kommunen tror jag upplever att det är många hinder eller trösklar, svårigheter, det är många regler. Man kanske kan uppleva det som en kall aspekt av samhället ibland. Så nu när vi pratar om kulturen och hur vi arbetar för att främja den så undrar jag vad man skulle kunna säga för att lyssnarna ska känna att vi tänker på det här och gör något aktivt för det här. Gör vi det?

Christofer – Det tycker jag absolut att vi gör men det är många olika delar och det kan vara svårt att själv se helheten när man har ett väldigt speciellt intresse till exempel. Det handlar dels om det som vi redan varit inne på, att tillhandahålla miljöer, att tillhandahålla lokaler på olika sätt och det görs på Komedianten, vi har ett bibliotek, vi har utställningslokaler, vi har våra bygdegårdslokaler. Men det är inte alltid vi tillgodoser just den enskildes önskemål om hur det ska vara eller vad man vill ha tillgång till. Samtidigt har vi ett stort utbud som vi var inne på tidigare, dels en kommunal kulturverksamhet mot barn och unga inom ramen för skolan, inom kulturskolan men inte minst det som stöds av föreningslivet och studieförbunden, det är också med kommunala medel som dessa verksamheter till stor del bedrivs. Man tänker inte alltid på att det finns olika typer av indirekta stöd. Sedan tror jag att man har väldigt olika ingångar i utformningar av samhället, hur samhället ska se ut, hur kommunen ska se ut framöver. Vissa vill bevara det som har varit och tycker det är det viktigaste och så finns det de som verkligen vill utveckla, förändra och förnya och i politiken handlar det väldigt mycket om att väga samman dessa olika aspekter och se helheten. Det tråkiga svaret där kan bli att ingen är 100% nöjd med det som sker i kommunen. Men å andra sidan så är det många fler som är relativt nöjda med det som händer. Och sedan det här med statistik, vi är ändå tvungna att under alla omständigheter ha lite koll på hur vi har det med besökare, hur könsfördelningen ser ut bland besökare och hur populära vissa saker är och så vidare. Vi behöver mäta det för att ha underlagen för att kunna komma till beslut men det tar inte bort att det finns djupare värden med

det vi gör. Ibland är det väldigt smala projekt eller musikevent eller konstutställningar som ges stöd av kommunen som det också behöver finnas utrymme för. Det behöver inte vara så att bara för att det varit få besökare på någonting att man konstaterar att vi aldrig ska göra om det utan det kan vara så att det fyllde en väldigt viktig funktion ändå.

Cecilia – Det är ju det som kanske är intressant. Att när man tittar på den typen av utfall där det ser ut som att man kommer få väldigt få besökare eller det är ett väldigt smalt kulturområden, hur går det då till om man inte lutar sig mot kalkyler utan mot andra värden?

Christofer – Jag ska säga att det är väldigt sällan politiker sitter med och gör de bedömningarna utan om vi talar om den typen av kulturarrangemang så är det förvaltningen på kultur- och fritid som gör de bedömningarna. Nämnden själv tror jag inte sitter med och delar upp det utan det är ju på tjänstemannanivå.

Sofie – Och där tror jag att vi kan bli bättre på att fånga in de personliga berättelserna. Jag tycker att det blev så tydligt i somras när vi mitt i en pandemi funderade kring vår årliga tradition; *Parkmusiken*. Man tar inte bort *Parkmusiken* om man absolut inte måste, hur kan vi göra istället? Och så är det några grymma personer som jobbar på kulturenheten som kommer på den briljanta idén att göra en annorlunda version som ändå kunde genomföras, nämligen *Parkettmusiken*. Det var max 50 personer som kunde få plats men väldigt många fler via nätet – såklart är det inte samma sak men de personerna som var på plats... Det finns en berättelse om en kvinna som kommer fram och gråter till personalen som jobbade den kvällen och berättar om hur fantastiskt det här var och att hon var så glad att hon faktiskt hade fått en gratis biljett, att hon hade hunnit boka det och vad det gjorde med hela hennes sommar. Och ja, det var *en* person men för henne var det så himla viktigt och det är det som kulturen kan innebära för människor, det kan påverka så starkt. Jag tror att vi behöver bli bättre på att komma ihåg de fysiska mötena och de emotionella mötena som vi ibland faktiskt är med om. Och värdet för de faktiska personerna som gömmer sig i den där statistiska siffran, de upplevelserna är så unika.

Cecilia – Det tycker jag kan få avrunda det här samtalet, det binder ihop fint med det som vi inledde med. Men ni ska också få chansen att tipsa eller berätta om det är något särskilt som ni sitter och tänker på att ni vill säga till varbergarna eller de som är intresserade av att höra om kulturen och Varberg här och nu eller framöver. Är det något särskilt som sker eller har ni någon visdom att dela med er av?

Sofie – Jag vill tipsa om den utställning som jag hoppas kan få lov att vara öppen för besökare i sommar, nämligen Diana Orving som ställer ut i Varbergs konsthall. Det är en del av en mycket

**VARBERGS
KOMMUN**

En annan Art
Textversion
2021-06-09

16 (16)

större satsning som hela Halland är med om och som handlar om just mode som fenomen, hela det här året är ett modeår i Halland och det är flera konsthallar, museer och institutioner som är med. Det är mitt Varbergstips att göra i sommar, att ta sig en sväng till konsthallen och titta på denna fantastiska utställning! Och så vill jag flika in ett till tips – jag passar på – vi har pratat en del om barnkonventionen och hur vi kan tänka och arbeta kring barnkonventionen och då är det så att Åsa Ekman som vi har arbetat mycket med under de senaste åren faktiskt har en podd som jag tänker att alla som är intresserade av barnkonventionen kan lyssna på och den heter *Barnrättssnack*. Hon har den ihop med en kollega som heter Linus Torgeby, den kan man lyssna på där poddar finns om man är intresserad av just barnkonventionen.

Cecilia – Tack! Christofer?

Christofer – Det var väldigt konkreta tips från Sofie, jag tänker nog ta det mer övergripande och tipsa om att delta i den dialog och diskussion som finns kring kommunens och stadens utveckling framöver och inte minst nu när vi kommer igång med arbetet kring den nya översiktsplanen. Hur ska vi utveckla Varbergs kommun på längre sikt så att det är en kommun för alla och där alla får plats och där även konsten och kulturen får ta plats?

Cecilia – Hur kan man göra då konkret, om man vill vara med i det?

Christofer – Talar man om översiktsplanen så kommer det vara olika typer av samråd längst arbetets gång, det är rätt mycket arbete som ska göras där. Men när vi talar om andra former av händelser i kommunen så är det ofta kopplat till öppna dialoger eller samtal. Men sedan ska man ta sin egen rätt att skriva insändare eller kontakta oss i kommunalrådet eller andra i kommunen för att föra fram sina åsikter.

Cecilia – Stort tack till er båda för att ni ville komma och prata med oss!

Sofie och Christofer – Tack!

[Samtal övergår i jingle]